

УДК 378+811.111'276.6:004.738.5
DOI: 10.24144/2524-0609.2018.43.284-288

Шандра Наталія Андріївна
Асистент

кафедра іноземних мов для гуманітарних факультетів
Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна
nataliashandra@gmail.com
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0003-1321-4828>

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНОМУ ПИСЬМІ МАЙБУТНІХ ІТ-ФАХІВЦІВ

Анотація. Мета статті – відібрати, проаналізувати й обґрунтувати підходи до формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців. Методи дослідження: контент-аналіз джерел з проблеми дослідження – для визначення й здійснення відбору підходів, які регулюють процес формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців; систематизація – для виявлення чинників ефективності процесу формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців; функціональний аналіз – для обґрунтування підходів, що забезпечують процес формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців; узагальнення – для формулювання висновків щодо обґрунтування ефективних підходів, які лежать в основі формування у майбутніх ІТ-фахівців англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі. Відібрано, проаналізовано й обґрунтовано підходи до формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців, а саме: компетентнісний, комунікативно-когнітивний, комунікативно-діяльнісний, соціокогнітивний, особистісно орієнтований та інтегрований.

Ключові слова: англomовна лексична компетентність; професійно-орієнтоване письмо; майбутні ІТ-фахівці; підходи.

Вступ. Проект Концепції розвитку освіти на 2015-2025 рр. передбачає перетворення освіти на інноваційне середовище, у якому здійснюється підготовка конкурентоспроможних на європейському і світових ринках праці майбутніх фахівців, у яких формуються відповідні навички і вміння неперервного навчання впродовж життя й застосування комплексу цих знань, навичок і умінь в практичній діяльності.

Згаданий проект враховує й глобальні тенденції сучасного етапу розвитку вищої освіти, які мають суттєвий вплив на розвиток професійної підготовки фахівців у ЗВО України.

Такі тенденції висувають нові вимоги щодо володіння майбутніми фахівцями ІТ-сфери англійською мовою – мовою глобального спілкування, що відіграє ключову роль у процесі виконання ними професійних обов'язків, функцій та ролей. Майбутні ІТ-фахівці мають демонструвати високий рівень сформованості не лише професійної компетентності, але й здатності якісно реалізувати писемне й усне професійно орієнтоване спілкування англійською мовою, а для цього у них на достатньому рівні повинна бути сформована англomовна лексична компетентність в професійно орієнтованому писемному спілкуванні. Наше твердження ґрунтується на тому факті, що спеціфіка роботи ІТ-фахівця передбачає ведення значної кількості такої переписки англійською мовою, оскільки зовнішніми постачальниками чи замовниками українських ІТ-компаній є зарубіжні підприємства та підприємці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості застосування підходів до навчання іноземних мов, а також принципів, що лежать в основі навчання іноземних мов стали предметом наукових розвідок таких науковців, як О.Бігич, Н.Бориско, І.Задорожна, І.Зимня, О.Леонтєв, С.Ніколаєва, О.Овчарук, Ю.Пасов, П.Підкасистий, О.Пометун, Г.Рогова, В.Сластьонін, А.Хуторський, С.Шатілов та ін. Теоретико-методологічні основи навчання іноземних мов для спеціальних цілей досліджували О.Биконя, Т.Дадлі-Еванс, С.Зонтова, Дж.Манбі, З.Корнева, Н.Микитенко, М.Сейнт Джон, І.Семерья, О.Тарнапольський, А.Уотерс, Т.Хатчинсон та ін.

Попри значний інтерес науковців до теоретико-методологічних засад навчання іноземних мов та іноземних мов для спеціальних цілей, на сьогоднішній день відсутнє комплексне дослідження теоретико-методологічних засад формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців.

Мета статті – відібрати, проаналізувати й обґрунтувати підходи до формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців. Відповідно до мети, визначено наступні **завдання дослідження**: 1) здійснити відбір підходів, які лежать в основі формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців; 2) проаналізувати й обґрунтувати підходи, що регулюють процес формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців.

Методи дослідження: контент-аналіз джерел з проблеми дослідження – для визначення й здійснення відбору підходів, які регулюють процес формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців; систематизація – для виявлення чинників ефективності процесу формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців; функціональний аналіз – для обґрунтування підходів, що забезпечують процес формування англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців; узагальнення – для формулювання висновків щодо обґрунтування ефективних підходів, які лежать в основі формування у майбутніх ІТ-фахівців англomовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі.

Виклад основного матеріалу. Визначаючи теоретико-методологічне підґрунтя дослідження, перш за все звертаємося до методологічних підходів, що забезпечують оволодіння англomовною лексичною компетентністю і англomовною комунікативною компетентністю в письмі у контексті оволодіння англійською мовою для спеціальних цілей, у нашому ви-

падку – для потреб професії IT-фахівців.

Аналіз досліджень особливостей застосування підходів до навчання іноземних мов та іноземних мов для спеціальних цілей (Микитенко, 2011; Зонтова, 2005; Тарнопольский et al, 2008; Корнева, 2018; Семеряк, 2016) дозволив зробити висновок, що процес формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх IT-фахівців ґрунтується на синтезі компетентнісного, комунікативно-когнітивного, комунікативно-діяльнісного, соціокогнітивного, особистісно орієнтованого та інтегрованого підходів.

Компетентнісний підхід має на меті формування у майбутніх фахівців комплексу відповідних компетентностей у процесі їх професійної підготовки у ЗВО. Компетентності як комплекси знань, умінь і ставлень реалізуються у досвіді діяльності, набуваються в процесі навчання і дозволяють людині розуміти і оцінювати проблеми, характерні для сфер діяльності у різних контекстах (Микитенко, 2012).

Англомовна лексична компетентність як складова лінгвістичної компетентності, що в свою чергу є компонентом комунікативної компетентності, є комплексом знань, навичок і здатності використовувати словниковий запас англійської мови у процесі англомовного спілкування, у т. ч. й професійно орієнтованого англомовного спілкування в IT-сфері (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання, 2003). За визначенням учасників проекту DeSeCo, комунікативна компетентність належить до основних ключових компетентностей (Definition and Selection of Key Competencies: Contributions to the Second DeSeCo Symposium, 2003).

Комунікативна компетентність у письмі визначена науковцями як здатність реалізувати комунікацію у письмовій формі у певних сферах і ситуаціях спілкування відповідно до комунікативного завдання (Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика, 2013).

Сутність англомовного писемного спілкування полягає у формуванні писемних повідомлень англійською мовою, що мають відповідну граматичну будову, стилістичні та лексичні особливості, й до складу яких входять англомовні лексичні одиниці: слова, словосполучення і т.д. (Тарнопольський et al, 2008).

Опираючись на подане визначення, трактуємо англомовне писемне професійно орієнтоване спілкування IT-фахівців як процес, що полягає у створенні й обміні англомовними писемними повідомленнями професійно орієнтованого змісту, що характеризуються відповідною граматичною будовою, стилістичними і лексичними особливостями й до складу яких входить професійно орієнтована лексика, зокрема терміни IT-сфери. Реалізується англомовне писемне спілкування IT-фахівців з метою виконання професійних обов'язків, реалізації професійних функцій і ролей IT-фахівців, а саме: обміну інформацією, офіційної писемної переписки, яка має бути лексично, граматично й стилістично коректно оформленою.

До основних ситуацій англомовного професійно орієнтованого писемного спілкування IT-фахівців належать: переписка з клієнтами, переписка з постачальниками, переписка з колегами і переписка з керівниками, звітування про проведену роботу, реалізуються визначені вище функції англомовного професійно орієнтованого писемного спілкування IT-фахівців, а саме – контактна, інформаційна, спонукальна, координаційна, пізнавальна, емотивна, впливова, налагодження відносин, вирішення проблем та виконання завдань.

Таким чином, комунікативна компетентність у професійно орієнтованому письмі IT-фахівців є здатністю реалізувати комунікацію у письмовій формі у сфері IT в ситуаціях професійно орієнтованого писемного спілкування відповідно до комунікативного завдання.

В свою чергу, англомовну лексичну компетентність в професійно-орієнтованому письмі майбутніх IT-фахівців визначаємо як інтегровану якість цих фахівців, яка уможливує застосування комплексу знань, навичок та здатності використовувати словниковий запас англійської мови у письмовій формі у процесі створення продуктів писемної діяльності відповідно до комунікативного завдання у ситуаціях професійно орієнтованого писемного спілкування.

Комунікативно-когнітивний підхід до формування у майбутніх IT-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі передбачає усвідомлення й розуміння студентами лексичних одиниць іноземної мови, формування здатності пояснювати добір і вживання цих одиниць у процесі професійно орієнтованого писемного спілкування; усвідомлення студентами власного прогресу, оцінювання ефективності навчальної діяльності, самооцінювання рівня сформованості компетентності, що формується (Зонтова, 2005).

У контексті реалізації комунікативно-діяльнісного підходу процес формування англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі IT-фахівців відбувається шляхом залучення студентів до активної англомовної мовленнєвої діяльності, наголошує на діяльнісному характері цього процесу й передбачає органічне поєднання правил оперування англомовними лексичними одиницями, граматичними структурами, мовленнєвими моделями одночасно з опануванням їх комунікативно-мовленнєвою функцією (Сура, 2005). Успішність застосування згаданого підходу залежить від низки чинників, а саме: психологічних (пам'ять, концентрація уваги, сформованість когнітивних навичок), психолінгвістичних (зміщення уваги з графічно-орфографічної форми лексичних одиниць на слововий бік слововловлення, логіка висловлювання, відбір з довготривалої пам'яті мовних засобів, характерних для професійно орієнтованого письма IT-фахівців, у тому числі термінів, здійснення трансформацій на рівні окремих структур та цілого тексту), лінгвістичних (відбір лексичних одиниць, синтаксичних засобів, граматичне оформлення висловлювання, дотримання стилістичних особливостей жанру, високий ступінь автоматизованості мовленнєвих навичок письма), соціолінгвістичних (культурно обумовлена різниця у композиції писемних дискурсів різних видів і жанрів професійно орієнтованого письма, правила оформлення писемного тексту) (Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика, 2013).

Соціокогнітивний підхід до формування у майбутніх IT-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі має безпосередній взаємозв'язок з комунікативно-когнітивним підходом до цього процесу. Соціокогнітивний підхід акцентує на соціальних і когнітивних чинниках, задіяних у навчанні іноземних мов, на інтеграції соціальної й емоційної сфер навчання з когнітивною, враховуючи біологічні схильності людського розуму до навчання іноземних мов у відповідності з соціальним контекстом їх вживання, сформованість когнітивних навичок (Семеряк, 2016). Враховуючи засади соціокогнітивного підходу до формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтовано-

му письмі майбутніх ІТ-фахівців, необхідно визначати рівень складності кожного завдання таким чином, щоб він був стимулюючим для студентів з різними рівнями сформованості цієї компетентності. Через призму взаємодії особистісних ментальних моделей студентів, на яких ґрунтується процес формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців, згідно соціокогнітивного підходу, у цьому процесі актуалізується особистісно орієнтований підхід.

Особистісно-орієнтований підхід передбачає прояв у процесі формування у майбутніх ІТ-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі суб'єктності у формі осмислення студентом сутності власного «Я». Студент розвиває вибірковість щодо пізнання світу й способів засвоєння навчального матеріалу, емоційно-особистісне ставлення до об'єктів пізнання; самореалізацію (прояв творчості, свободи, індивідуальності, самостійності, витривалості у складних ситуаціях) та рефлексію (Сериков, 1998). В Терещук підтримує висловлене твердження, зазначаючи, що оволодіння англомовними лексичними знаннями та навичками реалізується в процесі здійснення англомовної мовленнєвої діяльності і відкриває можливість до прояву студентом суб'єктності (Терещук, 2014). У контексті формування англомовної лексичної компетентності в професійно орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців суб'єктність полягає у: відборі навчального матеріалу, який відповідає пізнавальним потребам та інтересам студентів; розвитку критичного та творчого осмислення нового лексичного матеріалу, актуального для професійно орієнтованого писемного спілкування ІТ-фахівців; самостійному розширенню лексичного запасу; прокладанні індивідуальної траєкторії в процесі пізнання.

Особистісно орієнтоване навчання англійської мови для сфери ІТ, в тому числі професійно орієнтованої лексики, означає розвиток особистості в цілому: як її некогнітивних аспектів (емоційних характеристик, волі тощо), так і інтелектуальних (когнітивних), які проявляються, в першу чергу, в мові і досліджуються через мову (Задорожна, 2012).

Важливою умовою забезпечення комплексності формування у майбутніх ІТ-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі є реалізація інтегрованого підходу до цього процесу. В основі цього підходу лежить поняття інтеграції. Інтеграцією науковці вважають процес пристосування і об'єднання розрізнених елементів в єдине ціле при умові їх цільової та функціональної однотипності; взаємопроникнення, ущільнення, уніфікації знань, навичок, умінь, здатностей, що виявляється через єдність із процесом диференціації та систематизації й об'єктивно детермінується взаємопроникненням різних видів і компонентів діяльності людей (Калягин, 1990; Самойленко, 1995). Інтегрований підхід до формування у майбутніх ІТ-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі передбачає інтеграцію різних складових цього процесу, починаючи від структури англомовної лексичної компетентності й комунікативної компетентності в професійно-орієнтованому письмі ІТ-фахівців, етапів формування кожної із названих компетентностей, змісту їх формування, відповідних методів та засобів навчання. Отже, можемо справедливо стверджувати, що процес формування

у майбутніх ІТ-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі носить інтегрований характер.

Викладений матеріал дозволяє зробити наступні **висновки**.

До підходів, що забезпечують методологічну обґрунтованість процесу формування англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі майбутніх ІТ-фахівців, належать: компетентнісний, комунікативно-когнітивний, комунікативно-діяльнісний, соціокогнітивний, особистісно орієнтований та інтегрований.

Компетентнісний підхід визначає цілі й вектори, зміст, організацію та результат процесу іншомовної підготовки майбутніх ІТ-фахівців у ЗВО, зокрема забезпечує комплексне формування у цих фахівців складових таких ключових компетентностей як англомовна лексична компетентність та комунікативна компетентність в професійно орієнтованому письмі.

Комунікативно-когнітивний підхід до формування у майбутніх ІТ-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі забезпечує розуміння та усвідомлення студентами лексичних одиниць англійської мови, формування здатності здійснювати осмислений відбір і вживання цих одиниць у процесі професійно орієнтованого писемного спілкування; усвідомлення студентами власного прогресу, оцінювання ефективності навчальної діяльності, самооцінювання рівня сформованості згаданої компетентності.

Комунікативно-діяльнісний підхід реалізується у процесі формування англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі ІТ-фахівців через призму залучення тих, хто навчається, до активної англомовної мовленнєвої діяльності й передбачає оволодіння правилами оперування англомовними лексичними одиницями, грамагічними структурами, мовленнєвими моделями одночасно з опануванням їх комунікативно-мовленнєвою функцією, таким чином актуалізуючи діяльнісний характер цього процесу.

Соціокогнітивний підхід актуалізує соціальні і когнітивні чинники, задіяні у процесі формування у майбутніх ІТ-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому письмі, наголошує на інтеграції соціальної й емоційної сфер цього процесу з когнітивною, враховує біологічні й когнітивні схильності студентів до навчання англійської мови як іноземної.

У контексті реалізації особистісно-орієнтованого підходу до формування у майбутніх ІТ-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому писемному спілкуванні оволодіння англомовними лексичними знаннями та навичками реалізується в процесі вияву студентами суб'єктності під час створення ними англомовного професійно орієнтованого писемного продукту.

Інтегрований підхід до формування у майбутніх ІТ-фахівців англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому писемному спілкуванні передбачає інтеграцію усіх складових цього процесу.

Проведене дослідження не вичерпує усіх аспектів окресленої проблеми. Дослідження дидактичних і методичних принципів формування англомовної лексичної компетентності в професійно-орієнтованому писемному спілкуванні майбутніх ІТ-фахівців стане предметом наших подальших наукових розвідок.

Список використаної літератури

- Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти : вивчення, викладання, оцінювання. Київ: Левніт, 2003. 273 с.
 Задорожна І. П. Теоретико-методичні засади організації самостійної роботи майбутніх учителів з оволодіння англомовною комунікативною компетенцією: дис... докт. пед. наук: 13.00.02. / Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2012. 770 с.

- Зонтова С.Є. Когнітивний підхід до навчання іношомовної лексики. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*: збірник наук. праць. Ялта: РВВ КГУ, 2005. Вип. 8, ч. 2. С. 89–93.
- Калягин Ю.М. Интеграция школьного обучения. *Начальная школа*. Москва, 1990. № 9. С. 28 – 29.
- Корнева З. М. Система професійно орієнтованого англомовного навчання студентів технічних спеціальностей у вищих навчальних закладах: автореферат дис. ... д-ра. пед. наук: 13.00.02./ Київ. нац. лінгв. ун-т. Київ, 2018. 34 с.
- Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика. / С.Ю.Ніколаєва та інші. Київ: Ленвіт, 2013. 590 с.
- Микитенко Н. Теоретичні основи формування іношомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничих спеціальностей: монографія. Тернопіль: ТНПУ, 2011. 389 с.
- Микитенко Н.О. Теорія і технології формування іношомовної професійної компетентності майбутніх фахівців природничих спеціальностей: дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04; 13.00.02./ Терноп. нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2012. 450 с.
- Самойленко П.І., Сергеев А.В. Интеграційна функція навчання основам наук. *Фахівець*, 1995. №№ 5-6. С. 36–37.
- Семеряк І.З. Соціокогнітивний підхід до формування стратегій іношомовного професійно орієнтованого спілкування майбутніх програмістів з використанням інтернету: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02./ Терноп. нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2016. 188 с.
- Сериков В.В. Личностно ориентированное образование: поиск новой парадигмы: монографія. Москва: ВГПУ, 1998. 199 с.
- Сура Н.А. Навчання студентів університету професійно орієнтованого спілкування іноземною мовою: автореф. дис. ... канд. філол. наук: 13.00.04/ Луганс. держ. ун-т. Луганськ, 2005. 20 с.
- Тарнопольский О.Б., Момота В.Е., Кожушко С.П. Методика англоязычного погружения в обучение английскому языку и специальным дисциплинам в экономических вузах: монографія. Дніпропетровськ: ДУЕП, 2008. 236 с.
- Терещук В.Г. Формування англомовної лексичної компетенції студентів немовних спеціальностей в умовах віртуального навчального середовища: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02./ Терноп. нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2014. 315 с.
- Definition and Selection of Key Competencies: Contributions to the Second DeSeCo Symposium* / Eds. Dominique Simone Rychen, Laura Hersh Salganik, Mary Elizabeth McLaughlin. Neuchâtel: Swiss Federal Statistical Office, 2003. 209 p.

References

- Kalyagina, Yu.M. (1990). Integratsiya shkolnogo obucheniya [Integration of school teaching]. *Primary School*, 9, 28–29. [in Russian].
- Kornieva, Z.M. (2018). Sistema profesijno orijentovanogo anglomovnoho navchanya studentiv technichnykh spetsialnostey u vyshchuh navchalnykh zakladach [System of Professionally Oriented Teaching English to Students Majoring in Technology at Tertiary Schools]. *Extended Abstract of Doctoral Thesis*. Kyiv: kyiv National linguistic University. [in Ukrainian].
- Mykytenko, N.O. (2011). *Teoretychni osnovy formuvanay inshomovnoi profesijnoi kompetentnosti maibutnich fakhivtsiv pryrodnychkh spetsialnostey* [Theoretical Foundations of Forming Professional Foreign Language Competence of Prospective Specialists of Sciences]. Ternopil: Ternopil National pedagogical University named after V.Hnatyuk. [in Ukrainian].
- Mykytenko, N.O. (2012). Teoriya i tehnologii formuvanay inshomovnoi profesijnoi kompetentnosti maibutnich fakhivtsiv pryrodnychkh spetsialnostey [Theory and Technologies of Forming Professional Foreign Language Competence of Prospective Specialists of Sciences]. *Unpublished Doctoral Dissertation*. Ternopil: Ternopil National pedagogical University named after V.Hnatyuk. [in Ukrainian].
- Nikolayeva, S.Yu. (Ed). (2013). *Metodika navchanya inozemnykh mov s kultur: teoriya i praktyka*. [Language and culture Teaching Methods: theory and practice]. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
- Samoilenko, P.I., & Sergeev, A.V. (1995) Integratsiina funktsiya navchanya osnovam nauk [Integration Function of Science Basics Teaching]. *Specialist*, 5-6, 36–37. [in Ukrainian].
- Semeryak, I.Z. (2016). Sotsiokognityvnyi pidchid do formuvanya strategiy inshomovnoho profesijno orijentovanogo spilkuvannya maibutnich programistiv z vykorystanaym internet [A Socio-cognitive Approach to Building the Strategies of Perspective Programmers' Foreign Language Professionally Oriented Speaking Using Internet]. *Unpublished Candidate Dissertation*. Ternopil: Ternopil National pedagogical University named after V.Hnatyuk. [in Ukrainian].
- Serikov, V.V. (1998) *Lichnostno oriyentirovannoye obrazovaniye: poisk novoi paradigm* [Personality-Centered Education: Search for a New Paradigm]. Moscow: VGPU. [in Russian].
- Sura, N.A. (2005) Navchannya studentiv universitetu profesijno orijentovanogo spilkuvannya inozemnoyu movoyu [Teaching of Professionally Oriented Foreign Language Speaking to University Students]. *Extended Abstract of Candidate Thesis* Lugansk: Lugansk State University. [in Ukrainian].
- Tarnopolsky, O.B., Momota V.E., & Kozhushko S.P. (2008). *Metodika angloyazichnogo pogruchenia v obuchenii angliiskomu yazyku i spetsialnym distsiplinam v ekonomicheskikh vuzach* [The methods English immersion in English and disciplines teaching in institutes of Economics]. Dnipropetrovsk: DUEP. [in Russian].
- Tereshchuk, V.H. (2014). Formuvannya anglomovnoyi leksichnoyi kompetentsii studentiv nemovnykh spetsialnostey v umovach virtualnogo navchalnogo seredovyshcha [Building English Lexical Competence of Nonlanguage Specialities in Virtual Learning Environment]. *Unpublished Candidate Dissertation*. Ternopil: Ternopil National pedagogical University named after V.Hnatyuk. [in Ukrainian].
- Rychen, D.S, Salganik, L.H., & McLaughlin, M.E. (Ed.) (2003). *Definition and Selection of Key Competencies: Contributions to the Second DeSeCo Symposium*. Neuchâtel: Swiss Federal Statistical Office.
- Zagalnoyevropejski rekomendatsiyi z movnoi osvity* (2003). [Common European Framework for Languages Learning, Teaching and Assessment]. Kyiv: Lenvit [in Ukrainian].
- Zadorozhna, I.P. (2012). Teoretyko-metodychni zasady organizatsii samostiinoyi roboty maibutnich uchyteliv z ovlovdinia anglomovnoyu komunikatyvnoyu kompetentsiieyu [Theoretical and Methodological Foundations of Future Teachers' Self-Study Work Organization on Acquiring Communicative competence in English]. *Unpublished Doctoral Dissertation*. Ternopil: Ternopil National pedagogical University named after V.Hnatyuk. [in Ukrainian].
- Zontova, S.Ye. (2005). Kognityvnyi pidchid do navchanya inshomovnoi leksyky [Cognitive approach to teaching of foreign language vocabulary]. *The Issues of Contemporary Pedagogical Education*, 8 (2), 89–93. [in Ukrainian].

Рецензент: докт. пед. наук, проф. Микитенко Н. О.

Стаття надійшла до редакції 23.10.2018 р.
Стаття прийнята до друку 28.10.2018 р.

Шандра Наталя

асистент

кафедра іноземних мов для гуманітарних факультетів
Львівський національний університет імені Івана Франка, г. Львів, Україна

ПОДХОДИ К ФОРМУВАННЮ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧЕСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПРОФЕСІОНАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОМУ ПИСЬМЕ БУДУЩИХ ІТ-СПЕЦІАЛІСТІВ

Анотація. Цель статьи - отобрать, проанализировать и обосновать подходы к формированию англоязычной лексической компетентности в профессионально ориентированном письме будущих ИТ-специалистов. Методы исследования: контент-анализ источников по проблеме исследования - для определения и осуществления отбора подходов, которые регулируют процесс формирования англоязычной лексической компетентности в профессионально ориентированном письме будущих ИТ-специалистов; систематизация - для выявления факторов эффективности процесса формирования англоязычной лексической компетентности в профессионально ориентированном письме будущих ИТ-специалистов; функциональный анализ - для обоснования подходов, обеспечивающих процесс формирования англоязычной лексической компетентности в профессионально ориентированном письме будущих ИТ-специалистов; обобщения - для формулировки выводов по обоснованию эффективных подходов, которые лежат в основе формирования у будущих ИТ-специалистов англоязычной лексической компетентности в профессионально ориентированном письме. Отобраны, проанализированы и обоснованы подходы к формированию англоязычной лексической компетентности в профессионально ориентированном письме будущих ИТ-специалистов, а именно: компетентностный, коммуникативно-когнитивный, коммуникативно-деятельностный, социокогнитивный, личностно ориентированный и интегрированный.

Ключевые слова: англоязычная лексическая компетентность; профессионально-ориентированное письмо; будущие ИТ-специалисты, подходы.

Shandra Natalia

Lecturer

Department of Foreign Languages for Humanities
Lviv Ivan Franko National University, Lviv, Ukraine

APPROACHES TO THE FORMATION OF ENGLISH LEXICAL COMPETENCE IN PROFESSIONALLY ORIENTED WRITING OF IT-SPECIALISTS

Abstract. The purpose of the article is to select, analyze and substantiate the approaches to the formation of English lexical competence in the professionally oriented writing of future IT specialists. Research methods used: content analysis – to identify and implement the selection of approaches that govern the process of formation of English lexical competence in a professionally oriented letter of future IT specialists; systematization – to identify the factors of the effectiveness of the process of formation of English lexical competence in a professionally oriented writing of future IT specialists; functional analysis – to substantiate the approaches ensuring the process of formation of English lexical competence in the professionally oriented writing of future IT specialists; generalization – to formulate conclusions on the rationale for effective approaches that underlie the formation of future English IT vocabulary lexical competence in a professionally oriented writing. The approaches to building English lexical competence of IT specialists' professionally oriented writing have been chosen, analyzed and substantiated. Competence-based approach provides the process of complex building English lexical competence of IT specialists' in professionally oriented writing. English lexical competence of IT specialists has been considered as their integrated quality that implies building their complex knowledge, skills and abilities to use the vocabulary of the English language in the process of professionally oriented English communication in the IT field. In its turn, communicative competence of IT specialists in writing – as their ability to realize communication in writing in the IT field in situations of professionally oriented written communication in accordance with the communicative task. On the basis of these definitions it has been defined that English lexical competence of IT specialists' professionally oriented writing is an integrated quality of these specialists that allows them to use a set of knowledge, skills and abilities of English vocabulary in writing while producing writing products in accordance with communicative assignments in the situations of professionally oriented written communication in the IT sphere. Communicative and cognitive approach ensures building an ability to accomplish meaningful choice and usage of lexical units in the process of professionally oriented written communication. Socio-cognitive approach accounts for biological and cognitive students' bias to study English as a foreign language. Personality-oriented approach is targeted to reveal students' subjectivity while mastering English lexical knowledge and skills and producing English professionally oriented written product. Integrated approach envisages integration of all components of the process of building in prospective IT specialists English lexical competence in professionally oriented written communication.

Key words: English lexical competence; professionally oriented writing; prospective IT specialists; approaches.